

Frans Timmermans' groene droomwereld komt uit een bullshit-generator

Posted on 11 juni 2022 by Arnout Jaspers

Alan Sokal, herinnert u zich die nog? Dat was een natuurkundige die in 1996 een artikel schreef voor het gewichtige wetenschappelijke tijdschrift *Social Text*. Het artikel, getiteld '*Transgressing the Boundaries: Towards a Transformative Hermeneutics of Quantum Gravity*' werd door de redactie geaccepteerd en gepubliceerd.

Drie weken later onthulde Sokal dat het artikel een hutspot van misplaatst natuurkundig jargon en betekenisloze frases was, een *hoax* dus, en de redactie stond voor de hele academische wereld voor aap. Ze konden blijkbaar het verschil niet zien tussen random bullshit en de hoogdravende intellectuele teksten die hun collega's inleverden. Waarmee was aangetoond dat die in feite net zo min iets betekenden.

Sindsdien is bullshit produceren volledig geautomatiseerd: er is een reeks van

websites (google *'bullshit generator*') die dit vliegensvlug en geheel gratis voor je doen.

Een jaar of vijftien geleden, toen ik deelnam aan een groepstentoonstelling van lokale kunstschilders, heb ik tijdens de opening een lezing over moderne kunst gehouden die vrijwel geheel uit zo'n bullshit-generator kwam. Dolle pret was dat, vooral toen een bezoeker na afloop naar me toekwam en vroeg of hij de tekst van mijn 'indrukwekkende' lezing kon krijgen.

Ronkende gemeenplaatsen

Ik moest daar aan denken toen ik *The European Green Deal* begon te lezen, het top-level beleidsdocument dat de klimaat-, milieu- en landbouw-ambities van de Europese Unie tot 2050 uiteen zet. Dit rapport komt duidelijk uit een bullshit-generator die superieur is aan de generatoren op bovengenoemde gratis websites, of zou zo'n rapport toch door een schare ambtenaren achter Brusselse bureaus bij elkaar geschreven zijn?

Het rapport waar Frans Timmermans, eerste vicepresident van de Europese Commissie, goede sier mee maakt, grossiert in ronkende gemeenplaatsen als: 'All parties including industry should work together to combine better health and environmental protection and increased global competitiveness' (Alle partijen, inclusief de industrie, zouden samen moeten werken om betere gezondheid en milieubescherming te combineren met grotere mondiale concurrentiekracht).

Vintage policy bullshit-generator is ook: 'A new pact is needed to bring together citizens in all their diversity, with national, regional, local authorities, civil society and industry working closely with the EU's institutions and consultative bodies.' (Een nieuw verbond is nodig om burgers in al hun verscheidenheid samen te brengen, met nationale, regionale, lokale autoriteiten, de burgermaatschappij en de industrie die nauw samenwerken met de instituties en raadplegende lichamen van de EU).

Verbaal moeras

Een woord om op te letten in zulk proza is *stakeholder* – moeilijk vertaalbaar, maar het betekent in het Nederlands zoiets als betrokkene en/of belanghebbende. Zodra de *stakeholder* zijn opwachting maakt in een officiële tekst, verandert die steevast

in een verbaal moeras waarin alle kolen en geiten worden gespaard en iedereen te vriend gehouden wordt met toezeggingen waar niemand tegen kan zijn. Alle s*takeholders* worden altijd gehoord en overal bij betrokken en in meegenomen.

In de *Green Deal* valt het nog mee: daar worden ze maar acht keer aangeroepen ('New technologies and scientific discoveries, combined with increasing public awareness and demand for sustainable food, will benefit all stakeholders' (Nieuwe technologieën en wetenschappelijke ontdekkingen, in combinatie met groeiend publiek bewustzijn en vraag naar duurzaam voedsel, zal voordelig zijn voor alle *stakeholders*).

Over kernenergie en welvaartsverlies geen woord

Het woord *nucleair*, daarentegen, komt 0 keer voor in de Green Deal. Er is een heel hoofdstuk gewijd aan hoe de Europese energievoorziening koolstofvrij gemaakt moet worden; kolen, gas, waterstof, ondergrondse CO2-opslag en herbebossing worden allemaal genoemd, maar over kernenergie geen woord. De vorm van energie die in de EU al een halve eeuw meer groene kilowatts opwekt dan alle zonnepanelen en windmolens bij elkaar, bestaat voor Frans Timmermans en zijn ambtenaren gewoon niet.

Het is tekenend voor hoezeer de Green Deal is losgekoppeld van de realiteit; feiten die niet van pas komen in de groenlinkse droomwereld, worden simpelweg genegeerd.

Zoals ook, dat de aangeprezen transformatie van de energiesector naar koolstof-neutraal en die van de landbouw naar 'biologisch' heel veel geld kost en de voedselproductie zal verminderen. Onvermijdelijk zal dat ten koste gaan van de welvaart van de EU, en mogelijk de onafhankelijkheid ervan aantasten.

Energietransitie baart paradijs

Binnen het narratief dat verdere klimaatverandering met man en macht moet worden ingedamd omdat we aan de rand van de afgrond staan, zou dat een gerechtvaardigd offer kunnen zijn. Maar Timmermans, die in de *Green Deal* dat narratief volmondig beaamt, geeft er de voorkeur aan ook dit dilemma te negeren. 'The clean energy transition should involve and benefit consumers.' (Bij de schone-

energie transitie moet consumenten betrokken worden en die moet ze tot voordeel strekken), laat hij zijn Groene Bergrede zeggen.

En dan geeft Timmermans zijn bullshit generator nog maar een slinger: 'The European Green Deal is a response to these challenges. It is a new growth strategy that aims to transform the EU into a fair and prosperous society, with a modern, resource-efficient and competitive economy.' (De Europese *Green Deal* is een antwoord op deze uitdagingen. Het is een nieuwe groeistrategie met als doel om de EU te transformeren tot een rechtvaardige en welvarende samenleving, met een moderne, grondstof-efficiënte en concurrerende economie).

Ook zal het u niet verbazen, dat voor het bereiken van dit doel 'disruptive innovation' en 'transformational change' nodig zijn, want die kreten staan ook altijd in de persberichten van tech start-ups.

In al deze verbale mist komt toch nog een aap uit de mouw: de ambities in de groenlinkse droomwereld hebben zich nooit beperkt tot zoiets banaals als er voor zorgen dat er betaalbare stroom uit het stopcontact blijft komen. De gedroomde energietransitie moest altijd ook een breekijzer zijn om de bestaande orde omver te werpen en een paradijselijke samenleving zonder ongelijkheid en discriminatie te stichten: 'This transition must be just and inclusive.' (Deze transitie moet rechtvaardig en inclusief zijn).

Grootkapitaal blijft aan de macht

Tja, wie is geen voorstander van een rechtvaardige en inclusieve samenleving? Is dat trouwens niet al aardig gelukt in de EU, vergeleken met de rest van de wereld? Waarom zou slechts overstappen op windmolens, de waterstofeconomie en 'biologische' landbouw die laatste stap naar het inclusiviteitsparadijs mogelijk maken?

In de Green Deal is dit een axioma dat blijkbaar geen onderbouwing behoeft. Waarschijnlijk is dit geloof een relict uit de tijd dat windmolens klein waren, en door particulieren of kleine coöperaties geëxploiteerd werden. Decentrale stroomopwekking zou de macht van het grootkapitaal gaan breken.

Inmiddels zijn windmolens bijna zo groot als Eifeltorens, en als het ooit wat wordt met de waterstofeconomie, zal die waterstof gemaakt worden in installaties zo

groot als raffinaderijen. En die ‘biologische’ boeren blijven gewoon onder de plak van de banken en de supermarkten zitten, net als gewone boeren nu.